Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA CURȚII (Camera a treia)

14 noiembrie 2013 *

„Articolul 267 TFUE — Noțiunea «instanță» — Procedură destinată să se finalizeze printr-o decizie cu caracter jurisdicțional — Independență — Necompetență vădită a Curții”

În cauza C-49/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Úřad průmyslového vlastnictví (Republica Cehă), prin decizia din 22 ianuarie 2013, primită de Curte la 29 ianuarie 2013, în procedura

MF 7 a.s.

împotriva

MAFRA a.s.,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Ilešič (raportor), președinte de cameră, domnii C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, doamna C. Toader și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere decizia, luată după ascultarea avocatului general, de a se pronunța prin ordonanță motivată, conform articolului 53 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții,

dă prezenta

Ordonanță

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2008/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (JO L 299, p. 25).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între MF 7 a.s. (denumită în continuare „MF 7”), pe de o parte, și MAFRA a.s. (denumită în continuare „MAFRA”), pe de altă parte, privind cererea formulată de MF 7 de anulare a mărcilor Mladá fronta DNES și MLADÁ FRONTA DNES deținute de MAFRA.

* Limba de procedură: ceha.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 3 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2008/95 prevede:

„Fiecare stat membru poate prevedea ca unei mărci să îi fie refuzată înregistrarea sau, dacă este înregistrată, să poată fi declarată nulă în cazul și în măsura în care:

[...]

(d) cererea de înregistrare a mărcii a fost făcută cu rea-credință de către solicitant.”

Dreptul ceh

4 Articolul 3 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2008/95 a fost transpus în dreptul ceh prin articolele 4 și 32 din Legea nr. 441/2003 privind mărcile (zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách) din 3 decembrie 2003.

5 Potrivit articolului 4 litera m) din această lege, un semn nu poate fi înregistrat în registru atunci când este evident că cererea de înregistrare a fost făcută cu rea-credință.

6 În conformitate cu articolul 32 alineatul 1 din legea amintită, Úřad průmyslového vlastnictví (Oficiul de Proprietate Intelectuală), la cererea unui terț sau din oficiu, declară nulitatea unei mărci dacă a fost înregistrată cu încălcarea articolului 4.

Litigiul principal și întrebările preliminare

7 *Mladá fronta* este un ziar cotidian publicat în Republica Cehă de întreprinderea Mladá fronta începând din anul 1945. Pentru a desemna această activitate de publicare sunt utilizate semnul „Mladá fronta”, precum și abrevierea „mf”, deși niciunul dintre aceste semne nu a fost protejat în mod oficial până în anul 1991.

8 În anul 1990, membrii comitetului de redacție al cotidianului *Mladá fronta* au constituit MaF a.s. (denumită în continuare „MaF”), care începuse să publice în același an cotidianul *Mladá fronta DNES*. La 31 august 1990 și, respectiv, la 19 decembrie 1990 au fost încheiate două contracte comerciale între întreprinderea Mladá fronta și MaF, în care s-au stabilit condițiile de publicare a cotidianului *Mladá fronta DNES*. Ulterior, MaF și-a cedat drepturile de publicare pentru cotidianul menționat societății MAFRA, iar cele două contracte amintite au fost înlocuite prin două contracte încheiate la 30 decembrie 1991.

9 La 20 martie 1991, Mladá fronta a.s., succesorul în drepturi al întreprinderii Mladá fronta, a introdus o cerere de înregistrare a mărcii naționale Mladá fronta, care a fost înregistrată în registrul mărcilor la 28 iulie 1991 cu numărul 170613 pentru publicarea de ziare periodice și neperiodice, tipografie și imprimări comerciale, furnizarea de servicii publicitare, precum și pentru toate tipurile de publicitate și de imprimare rapidă care fac parte din clasele 16, 35 și 41 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor, din 15 iunie 1957, cu revizuirile și modificările ulterioare.

10 La 11 octombrie 1991, MAFRA a introdus o cerere de înregistrare a mărcilor naționale Mladá fronta DNES și MLADÁ FRONTA DNES, care, la 17 februarie 1994, au fost înregistrate în registrul mărcilor cu numerele 174995 și 174996 pentru ziare, reviste, cărți, imprimate, distribuție, comerț, marketing,

reclamă, publicitate, servicii de radiodifuziune și de televiziune, activități de agenție și de intermediere, servicii de tipografie și de informatică, precum și sondarea opiniei publice, din clasele 16, 35, 38 și 41 în sensul Aranjamentului de la Nisa.

11 La 14 septembrie 2012, Úřad průmyslového vlastnictví a fost sesizat cu o cerere, introdusă de MF 7, privind declararea nulității mărcilor Mladá fronta DNES și MLADÁ FRONTA DNES, deținute de MAFRA. În susținerea cererii, MF 7 a arătat că solicitantul mărcilor în cauză nu a acționat cu bună-credință la momentul introducerii cererii de înregistrare având în vedere în special existența drepturilor anterioare ale unui alt operator, și anume Mladá fronta a.s., asupra semnului „Mladá fronta”.

12 În aceste condiții, Úřad průmyslového vlastnictví a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 3 alineatul (2) litera (d) din Directiva [2008/95] trebuie interpretat în sensul că, pentru a aprecia dacă solicitantul unei mărci a acționat cu bună-credință, pot fi luate în considerare numai împrejurările care s-au produs înainte sau la data depunerii cererii de înregistrare a mărcii sau pot fi invocate ca probe în susținerea existenței bunei-credințe a solicitantului și împrejurări survenite după depunerea cererii?

2) Hotărârea [din 20 noiembrie 2001, Zino Davidoff și Levi Strauss (C-414/99-C-416/99, Rec., p. I-8691)] trebuie aplicată, în general, tuturor cauzelor în care se examinează dacă titularul unei mărci a autorizat un comportament care ar putea conduce la diluarea sau la limitarea drepturilor sale exclusive?

3) Buna-credință a solicitantului unei mărci ulterioare poate fi dedusă din faptul că titularul unei mărci anterioare a încheiat acorduri cu acesta, în temeiul cărora titularul și-a dat consimțământul cu privire la publicarea unui ziar a cărui denumire era similară mărcii solicitate, și-a dat consimțământul cu privire la înregistrarea ziarului menționat de către solicitantul mărcii ulterioare și i-a oferit sprijin în vederea publicării lui, chiar și în condițiile în care acordurile respective nu reglementau în mod expres problema dreptului de proprietate intelectuală?

4) În ipoteza în care împrejurările survenite după depunerea cererii de înregistrare a mărcii pot fi de asemenea luate în considerare în vederea aprecierii bunei-credințe a solicitantului mărcii, este posibil, în subsidiar, să se constate buna-credință a acestuia din faptul că titularul mărcii anterioare a tolerat cu bună-știință existența mărcii atacate pentru o perioadă mai mare de 10 ani?”

Cu privire la competența Curții

13 Conform articolului 53 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când aceasta este în mod vădit necompetentă să judece o cauză sau atunci când o cerere sau o cerere introductivă este în mod vădit inadmisibilă, Curtea poate oricând să decidă, după ascultarea avocatului general, fără continuarea procedurii, să se pronunțe prin ordonanță motivată.

14 În cadrul prezentei cereri de decizie preliminară, trebuie să se aplice această dispoziție.

15 Potrivit unei jurisprudențe constante, pentru a aprecia dacă organul de trimitere are caracterul unei „instanțe” în sensul articolului 267 TFUE, aspect care ține doar de dreptul Uniunii, Curtea ia în considerare un ansamblu de elemente, precum originea legală a organului, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, natura contradictorie a procedurii, aplicarea de către organ a normelor de drept, precum și independența acestuia (a se vedea în special Hotărârea din

17 septembrie 1997, Dorsch Consult, C-54/96, Rec., p. I-4961, punctul 23, Hotărârea din 31 mai 2005, Syfait și alții, C-53/03, Rec., p. I-4609, punctul 29, Hotărârea din 14 iunie 2007, Häupl, C-246/05, Rep., p. I-4673, punctul 16, precum și Hotărârea din 31 ianuarie 2013, Belov, C-394/11, punctul 38).

16 În special, un organism național nu poate fi calificat drept „instanță” în sensul articolului 267 TFUE în circumstanțe în care se pronunță în exercitarea unor funcții nejurisdicționale, precum funcțiile de natură administrativă (a se vedea în acest sens Hotărârea Belov, citată anterior, punctul 40 și jurisprudența citată).

17 Or, decizia pe care Úřad průmyslového vlastnictví este chemată să o pronunțe într-un caz precum cel din cauza principală este similară unei decizii de tip administrativ.

18 În această privință, trebuie arătat că, potrivit articolului 32 alineatul 1 din Legea nr. 441/2003, procedura de declarare a nulității unei mărci în fața Úřad průmyslového vlastnictví poate fi inițiată nu numai la cererea unui terț, ci și din oficiu de către acest organism, ceea ce constituie un indiciu al faptului că acesta nu are calitatea de „instanță”, ci prezintă caracteristicile unui organ administrativ.

19 În plus, astfel cum reiese din observațiile scrise prezentate de guvernul ceh și de Comisia Europeană, deciziile pe care le adoptă Úřad průmyslového vlastnictví cu privire la declararea nulității unei mărci pot fi atacate la președintele acestui organism, iar deciziile acestuia pot face, la rândul lor, obiectul unei acțiuni la instanța administrativă, acțiune în cadrul căreia Úřad průmyslového vlastnictví are calitatea de pârât. Această organizare a sistemului căilor de atac împotriva unei decizii privind declararea nulității unei mărci evidențiază caracterul administrativ al deciziilor adoptate de acest organism.

20 Prezenta cerere de decizie preliminară se distinge, de altfel, în două privințe de cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Häupl, citată anterior, în care Curtea a recunoscut calitatea de „instanță” în sensul articolului 267 TFUE în privința Oberster Patent- und Markensenat (Camera Superioară pentru Brevete și Mărci, Austria).

21 Astfel, pe de o parte, Oberster Patent- und Markensenat are competența de a se pronunța asupra acțiunilor formulate împotriva deciziilor adoptate de Nichtigkeitsabteilung des Patentamtes (divizia de anulare a Oficiului pentru Brevete) și de Beschwerdeabteilung des Patentamtes (camera de recurs a Oficiului pentru Brevete). În schimb, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 19 din prezenta ordonanță, Úřad průmyslového vlastnictví, organismul în discuție în prezenta cauză, se pronunță asupra cererilor de declarare a nulității mărcilor, competență care pare a fi similară celei deținute de Nichtigkeitsabteilung des Patentamtes.

22 Pe de altă parte, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 18 din Hotărârea Häupl, citată anterior, membrii Oberster Patent- und Markensenat își exercită funcția în deplină independență, fără a fi ținuți de vreo instrucțiune. Imparțialitatea acestora este consolidată de faptul că motivele pentru care mandatul lor poate înceta în mod anticipat sunt limitate la cauze excepționale și bine definite.

23 Asemenea garanții de independență și de imparțialitate, care sunt necesare pentru ca un organism să poată fi calificat drept „instanță” în sensul articolului 267 TFUE, postulează existența unor norme, în special în ceea ce privește compunerea instanței, numirea, durata funcției, precum și cauzele de abținere, de recuzare și de revocare a membrilor săi, care să permită înlăturarea oricărei îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, referitoare la impenetrabilitatea instanței respective în privința unor elemente exterioare și la imparțialitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă (a se vedea în special Ordonanța din 14 mai 2008, Pilato, C-109/07, Rep., p. I-3503, punctul 24, precum și Hotărârea din 31 ianuarie 2013, D. și A., C-175/11, punctul 97).

24 Or, din observațiile scrise prezentate de guvernul ceh și de Comisie pare să rezulte că nu sunt stabilite prin lege motivele unei eventuale revocări a președintelui Úřad průmyslového vlastnictví de către guvernului ceh și durata funcției acestui președinte.

25 Din toate cele de mai sus rezultă că, în speță, Curtea este în mod vădit necompetentă să se pronunțe cu privire la întrebările preliminare adresate de Úřad průmyslového vlastnictví.

Cu privire la cheltuielile de judecată

26 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la organul de trimitere, este de competența acestuia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) dispune:

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este în mod vădit necompetentă să răspundă la întrebările adresate de Úřad průmyslového vlastnictví (Republica Cehă) prin decizia din 22 ianuarie 2013.

Semnături